

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

Χώρος: Δημοσιογραφική Εστία (Λεωφ. Ρικ 12)

Ημερομηνία: Τετάρτη 20/12/2006, ώρα 11:30 πμ.

**ΘΕΜΑ: Ανακοίνωση Εθνικών Αποτελεσμάτων Κύπρου του Ευρωπαϊκού
Ερευνητικού Προγράμματος ForGrow**

Χαιρετισμός του Διευθυντή του Ερευνητικού και Εκπαιδευτικού Ινστιτούτου Υγεία του Παιδιού, Δρος Μιχάλη Ι Τορναρίτη

Το Ερευνητικό και Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο Υγεία του Παιδιού ιδρύθηκε το 1995 και για δύο χρόνια εκτελούσε πιλοτικό πρόγραμμα στο δήμο Στροβόλου. Από το 1997 έως το 2003 εξέταζε κάθε χρόνο τα επίπεδα υγείας και των 10000 μαθητών της έκτης τάξης των δημοτικών σχολείων σε ένα πρόγραμμα κοινωνικής προσφοράς αφού τα αποτελέσματα δίνονταν στο κάθε γονιό ξεχωριστά για το δικό του παιδί μαζί με συμβουλές για βελτίωσή τους. Τα συγκεντρωτικά στοιχεία των 60000 παιδιών που έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα αποτελούν μια ανεξάντλητη πηγή έρευνας για τους ερευνητές μας.

Ταυτόχρονα με το πιο πάνω πρόγραμμα ερευνητές του Ινστιτούτου μας δουλεύοντας σε εθελοντική βάση δημιούργησαν τις πρώτες στην Κύπρο καμπύλες ανάπτυξης για παιδιά και έφηβους 6 έως 18 χρόνων. Ακόμη δημιούργησαν τράπεζα πληροφοριών με στοιχεία τα οποία επηρεάζουν τα επίπεδα υγείας των μαθητών όπως το κάπνισμα και το παθητικό κάπνισμα, οι ώρες παρακολούθησης τηλεόρασης και το κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο της οικογένειας. Δραστηριότητες οι οποίες έχουν επίδραση στη φυσική κατάσταση των μαθητών όπως η ποδηλασία και οι ώρες άσκησης αποτέλεσαν επίσης αντικείμενο έρευνας του Ινστιτούτου μας.

Το Ινστιτούτο μας επέτυχε την χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας δύο πολύ σημαντικών ερευνητικών προγραμμάτων. Το ένα για το φαινόμενο της νευρογενούς ανορεξίας και νευρογενούς βουλιμίας που αναπτύσσεται σε κοινωνική μάλιστα και το άλλο για τον σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2 και την αντίσταση στην ινσουλίνη στους εφήβους, προβλήματα τα οποία εμφανίζονται σε όλο και πιο νεαρές ηλικίες.

Το Ινστιτούτο μας έχει συμπεριληφθεί σε δύο Ευρωπαϊκά προγράμματα. Το ένα το IDEFICS που μόλις άρχισε και εστιάζεται στην δημιουργία παρεμβατικού προγράμματος για βελτίωση των διατροφικών συνηθειών των παιδιών. Το άλλο το PorGrow το οποίο μόλις ολοκληρώθηκε. Για το PorGrow είναι που καλέσαμε τη σημερινή δημοσιογραφική διάσκεψη.

Ο εθνικός αντιπρόσωπος παιδίατρος και ερευνητής Σάββας Σάββας ο οποίος έφερε σε πέρας αυτό το ευρωπαϊκό πρόγραμμα για το οποίο δεχόμαστε συγχαρητήρια από τους εταίρους μας και από το πρόγραμμα NEST της ΕΕ, θα μας παρουσιάσει σήμερα την έρευνα που έγινε, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματά της.

Εθνικά Αποτελέσματα Κύπρου του Ευρωπαϊκού Ερευνητικού Προγράμματος PorGrow

Δρ Σάββας Χρ Σάββα MD

samar1@cytanet.com.cy

Η παχυσαρκία είναι μια οξεία και γρήγορα αναπτυσσόμενη απειλή για τη δημόσια υγεία, που παίρνει επιδημικές διαστάσεις όχι μόνο στις αναπτυγμένες αλλά και στις αναπτυσσόμενες χώρες. Το υπερβολικό βάρος υπολογίζεται ότι ευθύνεται για σχεδόν 300.000 θανάτους ετησίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή σχεδόν 1 στους 12 συνολικά θανάτους που καταγράφονται, ενώ συμβάλλει και σε αυξημένη νοσηρότητα και θνησιμότητα από καρδιαγγειακά νοσήματα και καρκίνο. Η παχυσαρκία και τα σχετικά νοσήματα είναι μεταξύ των πιο άνισα κατανομημένων προβλημάτων υγείας, και υπάρχει μια τάση να αυξάνει τις διαφορές μεταξύ των κοινωνικών τάξεων. Η επιδημία καταναλώνει σήμερα μέχρι 8% των προϋπολογισμών υγείας και δημιουργεί ένα σημαντικό οικονομικό φορτίο μέσω της απώλειας παραγωγικότητας και εισοδήματος, καθώς επίσης και των ουσιαστικών έμμεσων οικονομικών δαπανών και ακαθόριστων κοινωνικών δαπανών, όπως η μειωμένη παραγωγικότητα στο σχολείο και οι διακρίσεις στην εργασία.

Στην Κύπρο, το πρόβλημα της παχυσαρκίας έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις τόσο σε παιδιά όσο και σε ενήλικες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Ένωσης για τη Μελέτη της Παχυσαρκίας, η Κύπρος κατατάσσεται 2^η ανάμεσα στους άνδρες στη Ευρώπη και 5^η ανάμεσα στις γυναίκες. Στα παιδιά επίσης η συχνότητα βρίσκεται ανάμεσα στις 5 χώρες με τα μεγαλύτερα ποσοστά στην Ευρώπη.

Το Πρόγραμμα PorGrow

Μέχρι σήμερα πολύ λίγα έχουν γίνει για να καθιερωθεί μια ιδανική στρατηγική πρόληψης της παχυσαρκίας. Δεν είναι ακόμα σαφές εάν υπάρχει ιδανικός τρόπος πρόληψης, ή αν υπάρχουν τοπικές, διατροφικές, παραδοσιακές ή άλλες διαφορές στη διαίτα ή τον πολιτισμό που να απαιτούν ποικιλότητες προσεγγίσεις στις διαφορετικές χώρες. Το ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα PORGROW στόχευσε στην άμβλυνση αυτής της αβεβαιότητας με τη χρησιμοποίηση μιας καινοτόμου μεθοδολογίας για να καθορίσει την καλύτερη δυνατή λήψη αποφάσεων σε σχέση με την πρόληψη της παχυσαρκίας σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο.

Το πρόγραμμα PoGRow χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εμπίπτει στην κατηγορία ερευνητικών προγραμμάτων NEST INSIGHT, δηλαδή ένα έργο που στοχεύει στη διερεύνηση αυξανόμενων προβλημάτων που απειλούν την ευρωπαϊκή κοινωνία. Το πρόγραμμα αξιολόγησε πολιτικές επιλογές για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας στις χώρες της ΕΕ από το 2004, από ερευνητικές ομάδες σε εννέα κράτη μέλη. Συμμετείχαν ερευνητικές ομάδες από την Κύπρο, τη Φινλανδία, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ιταλία, την Πολωνία, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Μια πρωτότυπη και αποτελεσματική τεχνική αποκαλούμενη τεχνική Χαρτογράφηση Πολλαπλών Κριτηρίων (ΧΠΚ, Multi Criteria Mapping) έχει χρησιμοποιηθεί για να δοθεί μια περιεκτική και συγκριτική εικόνα των διαφορετικών απόψεων των βασικών συμμετεχόντων σε σχέση με μια ευρεία σειρά πιθανών παρεμβάσεων.

Το πρόγραμμα στηρίχθηκε στην υπόθεση ότι η χάραξη δημόσιας πολιτικής δεν μπορεί να αποφασίζεται και να εφαρμόζεται μόνο από τους υπουργούς και τα υπουργεία τους. Βασική αρχή της μεθοδολογίας ΧΠΚ είναι ότι η επίλυση σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων δεν θα πρέπει να στηρίζεται μόνο στις επιστημονικές ενδείξεις αλλά και στις απόψεις και τις στάσεις όλων των κοινωνικών εταίρων που πιθανόν να εμπλέκονται στο πρόβλημα. Αυτοί οι φορείς έχουν τη δύναμη και την επιρροή λόγω του γεγονότος ότι ενεργούν σε ένα ευρύτερο δίκτυο υποστήριξης και επιρροής. Έτσι στο πρόγραμμα αυτό κλήθηκαν να καταθέσουν τις απόψεις και τις θέσεις τους πάνω σε μια μεγάλη ποικιλία πιθανών προληπτικών μέτρων κατά της παχυσαρκίας, εκπρόσωποι από 21 διαφορετικές κατηγορίες επαγγελματιών. Οι συμμετέχοντες ομαδοποιήθηκαν στη συνέχεια για σκοπούς ανάλυσης και επεξεργασίας των δεδομένων σε 7 κατηγορίες:

- Μη κυβερνητικοί οργανισμοί δημόσιου ενδιαφέροντος
- Μεγάλοι βιομηχανικοί και εμπορικοί οργανισμοί τροφικής αλυσίδας
- Μικροί εμπορικοί οργανισμοί τροφίμων και φυσικής κατάστασης
- Μεγάλοι, μη-τροφικοί, βιομηχανικοί και εμπορικοί οργανισμοί
- Σχεδιαστές πολιτικής
- Φορείς δημόσιου ενδιαφέροντος
- Ειδικοί δημόσιας υγείας

Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να συγκρίνουν την απόδοση επτά βασικών πολιτικών (επιλογές πυρήνες), ενώ μπορούσαν να επιλέξουν περισσότερες από μια ομάδα εναλλακτικών πολιτικών (προαιρετικές επιλογές) ή ακόμα και να προσθέσουν δικές τους πολιτικές (πρόσθετες επιλογές). Προκειμένου να αξιολογηθούν αυτές οι επιλογές οι συμμετέχοντες καθόρισαν τα κριτήρια, δηλαδή όλα τα στοιχεία που θα ήθελαν να λάβουν υπόψη προκειμένου να αξιολογήσουν πόσο καλύτερα μπορούν οι επιλογές να ανταποκριθούν στην αυξανόμενη πρόκληση της παχυσαρκίας. Οι συμμετέχοντες έκριναν την απόδοση κάθε επιλεγμένης επιλογής με τη βοήθεια των καθορισμένων κριτηρίων. Βαθμολόγησαν κάθε πολιτική με κάθε κριτήριο με βαθμό 1 έως 10 ή 1 έως 100. Όσο μεγαλύτερη η βαθμολογία τόσο πιο δημοφιλής η απόδοση της αξιολογημένης επιλογής, ενώ θα μπορούσαν να εκφράσουν την αβεβαιότητά τους στην απόδοση των επιλογών καθορίζοντας μια αισιόδοξη και μια απαισιόδοξη βαθμολογία. Σαν τελικό βήμα, οι συμμετέχοντες ταξινόμησαν τα κριτήρια ανάλογα με τη σημασία τους από τα περισσότερο στα λιγότερο σημαντικά (αντισταθμίσεις). Σε αυτήν την διαδικασία, οι συμμετέχοντες έλαβαν υπόψη τη διαφορά στην απόδοση μεταξύ των καλύτερων και χειρότερων επιλογών κάτω από κάθε κριτήριο.

Χρησιμοποιώντας έναν απλό τύπο, οι βαθμολογίες κάτω από κάθε κριτήριο πολλαπλασιάζονται με

τις αντισταθμίσεις κριτηρίων για να δώσουν μια συνολική αισιόδοξη και απαισιόδοξη σχετική ταξινόμηση για κάθε επιλογή.

Χαρτογράφηση Αποτελεσμάτων

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν στο πρόγραμμα, όταν αναλυθούν από την σκοπιά της δημόσιας υγείας και πολιτικής της Κύπρου, δείχνουν συλλογικά ότι υπάρχει μια ευρεία συναίνεση ότι προκειμένου να ανακοπεί η αυξανόμενη τάση στη συχνότητα και τις επιπτώσεις της παχυσαρκίας στην Κύπρο θα απαιτηθεί η εφαρμογή ενός χαρτοφυλακίου μέτρων και ότι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των μεμονωμένων μέτρων είναι ανάγκη να γίνει συντονισμένα και συλλογικά. Τα στοιχεία δείχνουν, συγκεκριμένα, ότι υπάρχει μια ευρεία συναίνεση ότι είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί ένα πακέτο διαφορετικών πολιτικών με συνδυασμό μέτρων

- για τη βελτίωση των επίπεδων γνώσης και κατανόησης του πληθυσμού σχετικά με τις τροφές, τη διατροφή, την υγεία και την άσκηση (εκπαιδευτικές και ερευνητικές πρωτοβουλίες)
- βελτιωμένης ενημέρωσης και πληροφόρησης όπως η διατροφική σήμανση τροφίμων, ο έλεγχος της διαφήμισης (πρωτοβουλίες πληροφόρησης)
- ρύθμισης της διάθεσης και προμήθειας τροφίμων
- αυξημένης άσκησης και φυσικής δραστηριότητας του πληθυσμού

Εκπαιδευτικές και Ερευνητικές πρωτοβουλίες

Πιο συγκεκριμένα, οι *εκπαιδευτικές και ερευνητικές πρωτοβουλίες* είχαν την καλύτερη συνολικά απόδοση μεταξύ όλων των προταθέντων μέτρων. Οι πρωτοβουλίες αυτές εστιάζονται πρωτίστως στην εφαρμογή αποτελεσματικής *αγωγής υγείας* στα σχολεία με έγκαιρη έναρξη της προσπάθειας από την προσχολική ηλικία και τη συνέχιση της προσπάθειας ουσιαστικά σε όλο το πληθυσμό. Η ανάγκη για την αγωγή υγείας, που αρχίζει νωρίς στη ζωή, προσδιορίστηκε ως σημαντικός στόχος από τους Κύπριους συμμετέχοντες. Υπήρξε μια συναίνεση μεταξύ τους ότι στην επιλογή πρέπει να δοθεί υψηλή προτεραιότητα. Θεωρήθηκε ότι αυτή η στρατηγική θα επέτρεπε στα παιδιά να κάνουν πιο υγιεινές επιλογές ενώ μπορεί να επιδράσει παράλληλα στους γονείς τους και άλλα μέλη της οικογένειας προς πιο υγιεινές επιλογές. Οι συμμετέχοντες θεώρησαν ότι η επιλογή θα ασκούσε ουσιαστική επίδραση στην νοοτροπία και την κουλτούρα των καταναλωτών. Η επιλογή θεωρήθηκε σχετικά δαπανηρή τόσο για το δημόσιο τομέα όσο και για τα άτομα, αλλά εκτιμήθηκε ως μακροπρόθεσμη επένδυση που θα οδηγήσει σε μείωση δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Η βελτίωση της αγωγής υγείας στο ευρύτερο κοινό αποδείχθηκε μια ευνοϊκή επιλογή μεταξύ των Κύπριων συμμετεχόντων, αφού οι συνήθειες των Κυπρίων καταναλωτών θεωρήθηκαν μάλλον 'ανθυγιεινές'. Αυτή η επιλογή εκτιμήθηκε ιδιαίτερα επειδή θεωρήθηκε ότι θα μπορούσε να συμβάλει αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της παχυσαρκίας και δημιουργώντας ταυτόχρονα ευρύτερα κοινωνικά οφέλη. Κρίθηκε εφικτή με δεδομένη μια πολιτική απόφαση ενώ, η χρηματοδότηση της επιλογής δεν θα ήταν απαγορευτική αφού δεν θεωρήθηκε δαπανηρή. Η επιλογή θα μπορούσε να εφαρμοστεί αποτελεσματικά χρησιμοποιώντας υφιστάμενους μηχανισμούς όπως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί, με την ταυτόχρονη εμπλοκή κατάλληλα εκπαιδευμένων επαγγελματιών υγείας. Ιδιαίτερα η εμπλοκή των επαγγελματιών υγείας αντιμετωπίστηκε θετικά αφού κρίθηκε ότι υπάρχει ένας ισχυρός δεσμός επαγγελματιών-ασθενών και οι επαγγελματίες υγείας είναι καλά σεβαστοί μεταξύ των ασθενών ώστε να υπάρχει μια ισχυρή δυνατότητα για τη διάδοση των σημαντικών μηνυμάτων για τις αναγκαίες αλλαγές στον τρόπο ζωής. Επίσης τονίστηκε ότι οι επαγγελματίες υγείας είναι σε θέση να αποτελούν θετικά πρότυπα και έτσι είναι ικανοί να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις συνήθειες των καταναλωτών.

Ρύθμιση της ζήτησης και προμήθειας τροφίμων

Επιλογές που ομαδοποιήθηκαν σε αυτή τη δέσμη και συγκεκριμένα η παροχή πιο υγιεινών έτοιμων γευμάτων, ο έλεγχος πώλησης τροφίμων σε δημόσιους χώρους και ο έλεγχος της σύστασης τροφίμων απέδωσαν αρκετά καλά από την άποψη της γενικής απόδοσης.

Η ‘Παροχή πιο υγιεινών έτοιμων γευμάτων’ μπορεί να αποτελέσει ένα πολύ αποτελεσματικό μέτρο. Υποδείχθηκε ότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος τελευταία στα έτοιμα μενού με τους προμηθευτές να καταδεικνύουν επαγγελματικό σεβασμό για τους πελάτες τους. Σήμερα προσφέρονται, για παράδειγμα, διαφορετικές επιλογές ανάλογα με τις διαφορετικές καταναλωτικές προτιμήσεις ανάλογα με την εθνική και πολιτιστική προέλευσή των καταναλωτών. Αυτή η γενική πρόοδος επιτεύχθηκε κυρίως λόγω του ενδιαφέροντος και των προσπαθειών των προμηθευτών και όχι λόγω των κρατικών κανονισμών.

Η επιλογή ‘Έλεγχος πώλησης τροφίμων σε δημόσια ιδρύματα’ αξιολογήθηκε ως ένα θετικό μέτρο. Εάν διατίθεται μια υγιής και θρεπτική ποικιλία τροφίμων χωρίς ανθυγιεινές επιλογές, τότε, οι καταναλωτές θα επέλεγαν υποχρεωτικά από αυτήν την ποικιλία. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε για τα σχολικά κυλικεία, αφού αυτό αφορά στο περιβάλλον των παιδιών. Υπήρξε μια συναίνεση μεταξύ των συμμετεχόντων ότι η επιλογή μπορεί να εφαρμοστεί γρήγορα, με ελάχιστο κόστος και χωρίς να αναμένονται εξωτερικές παρεμβάσεις λόγω σύγκρουσης συμφερόντων αφού τα τρόφιμα που προάγουν την παχυσαρκία θα μπορούσαν να αντικατασταθούν από πιο υγιεινά τρόφιμα χωρίς να επηρεαστεί το εισόδημα των προμηθευτών.

Οι συμμετέχοντες αισθάνθηκαν ότι η επιλογή ‘Έλεγχος στη σύσταση τροφίμων’ είναι ένα επίσης σημαντικό μέτρο που στοχεύει στη μείωση των συστατικών που έχουν αποδειχθεί επιβλαβή για διάφορα προβλήματα υγείας και ιδιαίτερα την παχυσαρκία, με έμφαση την περιεκτικότητα σε λίπος. Τονίστηκε, όπως στην προηγούμενη επιλογή, ότι η διάθεση πιο υγιεινών τροφίμων για τους καταναλωτές θα οδηγήσει σε πιο υγιεινές επιλογές. Οι συμμετέχοντες πρότειναν ότι στους παραγωγούς/εισαγωγείς πρέπει να προσφερθούν κατάλληλα κίνητρα, κυρίως οικονομικά, ως προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή του μέτρου.

Πρωτοβουλίες πληροφόρησης

Οι συμμετέχοντες θεώρησαν ιδιαίτερα χρήσιμες αυτές τις επιλογές αφού αναγνωρίστηκε ευρέως ότι το υφιστάμενο σύστημα σήμανσης στην Κύπρο δεν είναι αποδοτικό, η διαφήμιση ασκεί σημαντική επίδραση στις επιλογές των καταναλωτών και ιδιαίτερα μεταξύ των παιδιών και ότι οι όροι μάρκετινγκ όπως το ‘ελαφρύ’ ή ‘διαίτης’ χρησιμοποιούνται σήμερα με έναν παραπλανητικό τρόπο.

Η βελτίωση σήμανσης διατροφικής αξίας τροφίμων θεωρήθηκε χρήσιμη επιλογή αφού το υφιστάμενο σύστημα σήμανσης κρίθηκε ως ατελέσφορο και συνεπώς ένα νέο σύστημα σήμανσης πρέπει να είναι όσο το δυνατόν απλούστερο και να απευθύνεται προς όλες τις κοινωνικές ομάδες επιτρέποντας τη γρήγορη ερμηνεία από τους καταναλωτές ανεξάρτητα από το επίπεδο εκπαίδευσής τους. Η επιλογή μπορεί να συμβάλει στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τις υγιεινές επιλογές και αυτό θα επιτρέψει την τροποποίηση της σύστασης τροφίμων προς περισσότερο θρεπτικές ουσίες. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες υπογράμμισαν τη σημασία και την ανάγκη για μια άμεση εισαγωγή αυτής της επιλογής αφού εκτίμησαν ότι το υφιστάμενο σύστημα σήμανσης δεν είναι αποδοτικό.

Η διαφήμιση με διάφορες μορφές της, θεωρήθηκε ότι ασκεί αποφασιστικής σημασίας επίδραση στον καταναλωτικό τρόπο ζωής και έτσι ένας αποδοτικός έλεγχος της, θα ήταν μια σημαντική πολιτική επιλογή. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις παιδικές ζώνες τηλεθέασης και ο προγραμματισμός για τον έλεγχο της πρέπει να λάβει υπόψη την πιθανή σύγκρουση συμφερόντων. Οι συμμετέχοντες

τόνισαν ότι πρέπει να ληφθούν προσεκτικά μέτρα για να εξασφαλίσουν έναν εύλογο έλεγχο της διαφήμισης παρά να επιβληθούν περιοριστικά μέτρα.

Ο έλεγχος των όρων μάρκετινγκ (π.χ. ελαφρύ, λάιτ) αναγνωρίστηκε ως ένα πεδίο που χρειάζεται να γίνουν πολλά αλλά τόνιστηκε ότι η πολιτική βούληση μέχρι σήμερα ήταν ελάχιστη. Οι συμμετέχοντες διαπίστωσαν ότι οι όροι μάρκετινγκ χρησιμοποιούνται με έναν παραπλανητικό τρόπο και επομένως θα απαιτηθεί μια στενή συνεργασία με τους βιομήχανους προκειμένου να επιτευχθεί ο έλεγχος. Τόνιστηκε επίσης, ότι χρειάζεται προσοχή έτσι ώστε η εκστρατεία να μη θεωρηθεί ως αρνητική διαφήμιση.

Αυξημένη άσκηση και φυσική δραστηριότητα

Σε αυτή τη δέσμη μέτρων συζητήθηκαν τρεις κυρίως επιλογές: Η μεταρρύθμιση του πολεοδομικού και συγκοινωνιακού σχεδιασμού, η χρήση συσκευών καταγραφής της φυσικής δραστηριότητας και η βελτίωση κοινοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων. Οι δύο πρώτες απέδωσαν εξαιρετικά χαμηλά και οι Κύπριοι συμμετέχοντες δεν αισθάνθηκαν ότι μπορούν να συμβάλουν άμεσα στην εκστρατεία κατά της παχυσαρκίας. Ιδιαίτερα η πρώτη επιλογή, αν και κρίθηκε ότι αποτελεί μια ανάγκη για την Κυπριακή πραγματικότητα, εν τούτοις κρίθηκε ότι στο θέμα της παχυσαρκίας θα μπορούσε να αποδώσει μετά από δεκαετίες ενδεχομένως αφού θα απαιτήσει δραστικές μεταρρυθμίσεις αλλά και ιδιαίτερα αυξημένο κόστος.

Η βελτίωση των κοινοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων ήταν μια επιλογή που οι Κύπριοι συμμετέχοντες αισθάνθηκαν ότι οι πολίτες θα εκτιμούσαν ιδιαίτερα. Η επιλογή κρίθηκε ως ιδιαίτερα κοινωνικά αποδεκτή και ακόμα ικανή να οδηγήσει σε σημαντικά κοινωνικά οφέλη, επιτρέποντας παραδείγματος χάριν την ενίσχυση της προσωπικότητας των πολιτών και την αυξημένη ευαισθητοποίηση σχετικά με τον υγιεινό τρόπο ζωής. Οι συμμετέχοντες ήταν επίσης βέβαιοι ότι αυτή η πολιτική επιλογή θα ήταν αποτελεσματική, όχι μόνο στην αντιμετώπιση της επιδημίας της παχυσαρκίας, αλλά και στην πρόληψη άλλων χρόνιων ασθενειών. Οι συμμετέχοντες υπογράμμισαν την ουσιαστική έλλειψη διαθέσιμων εγκαταστάσεων και επίσης την αναμενόμενη σημαντική χρονική καθυστέρηση για την εφαρμογή αυτής της επιλογής στην Κύπρο. Επομένως προτάθηκε ότι άλλα μέσα για ενθάρρυνση φυσικής δραστηριότητας θα ήταν απαραίτητα έως ότου μπορέσει να εφαρμοστεί αυτή η επιλογή.

Κριτήρια εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής

Σε ένα σύγχρονο περιβάλλον που ευνοεί τις ανθυγιεινές συνήθειες και επιλογές των καταναλωτών, καμία γρήγορη ή εύκολη απλή λύση για την επιδημία της παχυσαρκίας δεν πρέπει να αναμένεται να αποδώσει μεμονωμένα. Διάφοροι αναλυτές έχουν προτείνει συνδυασμούς διαφορετικών πολιτικών επιλογών ως μέσο καταπολέμησης της παχυσαρκίας. Οι σειρές κριτηρίων που καθορίστηκαν από τους συμμετέχοντες σε αυτήν την έρευνα αποτελούν ουσιαστικές κρίσεις που επιβάλλεται να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό ενός εθνικού σχεδίου δράσης για την εφαρμογή ενός συνδυασμού επιλογών. Αυτές οι κρίσεις περιλαμβάνουν την αποδοτικότητα κάθε επιλογής, τη δυνατότητα υλοποίησης και την κοινωνική αποδοχή τους, την ταυτόχρονη δημιουργία άλλων κοινωνικών οφελών και την οικονομική επιβάρυνση τους στο δημόσιο τομέα, στα άτομα και στον εμπορικό τομέα. Αυτές οι διαφορετικές σειρές κριτηρίων δεν πρέπει να αξιολογηθούν ανεξάρτητα η μία από την άλλη αλλά σε συνδυασμό. Το τεράστιο οικονομικό κόστος που χρειάζεται για τις επιλογές άσκηση και φυσική δραστηριότητα, για παράδειγμα, θα καθορίσει σίγουρα την πολιτική βούληση και θα αναμενόταν συνεπώς να καθυστερήσει σημαντικά την αποδοτική εφαρμογή τους.

Σύγκριση αποτελεσμάτων σε σχέση με τις άλλες χώρες που συμμετείχαν στο έργο

Η ανάγκη συνδυασμού μιας ποικιλίας διαφορετικών πολιτικών μέτρων και όχι μεμονωμένων μέτρων αποτέλεσε ένα κύριο πόρισμα και στις εννέα ερευνητικές ομάδες.

Τα μέτρα τα οποία προβλήθηκαν και στις εννέα χώρες ως βασικά στην πρόληψη της παχυσαρκίας ήταν σε γενικές γραμμές παρόμοια με αυτά που προβλήθηκαν από τους Κύπριους συμμετέχοντες περιλαμβάνοντας την αγωγή υγείας σε όλο τον πληθυσμό, τις πρωτοβουλίες ενημέρωσης (έλεγχος διαφήμισης, βελτίωση της διατροφικής σήμανσης των τροφίμων), τη βελτίωση της σύστασης των τροφίμων και του ελέγχου της πώλησης τους σε δημόσιους χώρους καθώς επίσης και την αυξημένη διάθεση και πρόσβαση των κοινοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων για το κοινό.

Είναι αξιοσημείωτο ότι στις πλείστες άλλες χώρες, η μεταρρύθμιση των πολεοδομικών και συγκοινωνιακών σχεδιασμών κρίθηκε ως μια άμεση προτεραιότητα σε αντίθεση με την Κύπρο και την Ελλάδα. Σε Κύπρο και Ελλάδα το μέτρο κρίθηκε απίθανο να εφαρμοστεί και να οδηγήσει σε αυξημένες ευκαιρίες για φυσική δραστηριότητα των πολιτών στο άμεσο μέλλον αφού θα απαιτήσει δραστικές τροποποιήσεις με ψηλό κόστος και χρόνο.

Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, τα αποτελέσματα του προγράμματος είναι σαφή για την ανάγκη συνδυασμού πολιτικών μέτρων κατά της παχυσαρκίας. Παρά τις σημαντικές διαφορές στην απόδοση των επιλογών μεταξύ των συμμετεχόντων, είναι σαφές ότι καμιά πολιτική επιλογή δε φαίνεται να είναι μοναδική αλλά θα πρέπει να συνδυαστεί με άλλες επιλογές. Οι συμμετέχοντες τόνισαν την ανάγκη για έναν περιεκτικό προγραμματισμό με το συνδυασμό διάφορων επιλογών. Μερικοί συμμετέχοντες τόνισαν ότι οι μεμονωμένες επιλογές θα αναμενόταν να έχουν μια ποικίλη έκβαση και συνεπώς, ο περιεκτικός συνδυασμός πολλών επιλογών θα βελτίωνε αυτήν την έκβαση. Ένας συνδυασμός, για παράδειγμα, πρωτοβουλιών εκπαίδευσης και έρευνας με πρωτοβουλίες ενημέρωσης των πολιτών και ενθάρρυνσης της άσκησης και φυσικής δραστηριότητας πρέπει να αναμένεται να έχει μεγαλύτερη επίδραση παρά η εφαρμογή μιας μεμονωμένης επιλογής.

Συντελεστές Προγράμματος

- ✓ Ευρωπαϊκή Ένωση
- ✓ Πανεπιστήμιο του Sussex, UK
 - Prof Erik Millstone
 - Prof Andy Stirling
- ✓ Κύπριοι Συμμετέχοντες
- ✓ Μιχάλης Χατζηϊωάννου

Η αναλυτική έκθεση Κύπρου τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική, οι εθνικές εκθέσεις των άλλων οκτώ χωρών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, καθώς επίσης και η διακρατική έκθεση είναι διαθέσιμες σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του προγράμματος:

[Http://www.sussex.ac.uk/spru/1-4-7-1-8.html](http://www.sussex.ac.uk/spru/1-4-7-1-8.html)